

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ

Διδακτική

Μεθοδολογία

Σχεδιασμός

μαθήματος

Ειρήνη Τζοβλά

Ακαδημαϊκό έτος 2021-22

Προγραμματισμός Διδασκαλίας

Ο προγραμματισμός της διδασκαλίας περιλαμβάνει:

- τον **σκοπό** και τους **στόχους**
- το **περιεχόμενο** του μαθήματος
- τα **διδακτικά μέσα** που θα χρησιμοποιηθούν
- το **μοντέλο διδασκαλίας** που θα υιοθετηθεί
- τις **τεχνικές διδασκαλίας** που θα αξιοποιηθούν
- τις **μεθόδους αξιολόγησης**

Γίνεται σε:

- ετήσια βάση
- τετραμηνιαία βάση
- ανά ενότητα διδακτέας ύλης
- ανά ωριαία ενότητα

Σχεδιασμός διδακτικής παρέμβασης

Αποτελεσματική: διευκολύνει την απόκτηση της γνώσης και των δεξιοτήτων

Αποδοτική: απαιτεί τον μικρότερο δυνατό χρόνο, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι

Ελκυστική: κινητοποιεί τους εκπαιδευομένους και τους ενθαρρύνει να επιμείνουν στις μαθησιακές δραστηριότητες

Σχεδιασμός διδακτικής παρέμβασης

Απαντά σε 3 βασικά ερωτήματα:

ποιοι είναι οι **μαθησιακοί στόχοι**

ποιες είναι οι **διδακτικές πρακτικές** που μπορούν να εξυπηρετήσουν τους στόχους

πώς **αξιολογείται** η επιτυχία της εκπαιδευτικής παρέμβασης

Γιατί σχεδιασμός;

Αποτελεσματικά μαθησιακά περιβάλλοντα

Σκοπός και στόχοι μαθήματος

- **Σκοπός:** η γενική επιδίωξη κάθε μαθήματος. «Τι μαθαίνουμε και «γιατί»
- **Στόχοι:** η μετατροπή των γενικών επιδιώξεων σε συγκεκριμένα είδη μάθησης. **Σαφείς, μετρήσιμοι, εφικτοί**
- **Μαθησιακά αποτελέσματα:** Τι ακριβώς περιμένουμε να μάθουν οι εκπαιδευόμενοι σε αυτό το μάθημα. **Μετρήσιμα κριτήρια αξιολόγησης του μαθήματος**

Αναφέρονται σε 3 επίπεδα:

1. Γνώσεις
2. Δεξιότητες
3. Στάσεις

Ταξινόμια εκπαιδευτικών στόχων κατά Bloom

Οι εκπαιδευτικοί στόχοι
διακρίνονται σε τρεις τομείς:

τον **γνωστικό** (cognitive), που
αφορά τις διεργασίες της γνώσης

τον **ψυχοκινητικό** (psychomotor),
που αφορά τις δεξιότητες (skills)

τον **συναισθηματικό** (affective),
που αφορά τις
στάσεις/συμπεριφορές (attitudes)

Στόχοι

- Οι στόχοι που θέτει ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να είναι απολύτως **ξεκάθαροι και κατανοητοί από όλους** είτε αφορούν σε στόχους μια ωραίας διδασκαλίας είτε ενός τετραμηνιαίου ή ετήσιου προγραμματισμού
- Αποτελούν ένα ολοκληρωμένο σύνολο, το οποίο καθοδηγεί όλες τις πτυχές της διδασκαλίας: **τον προγραμματισμό, τη διδασκαλία και την εξέταση της μάθησης των μαθητών**
- **Με βάση τους στόχους** που έχει θέσει ο εκπαιδευτικός ακολουθώντας **αξιολογεί**.
- Στόχοι γνώσεων: π.χ Τι θέλω να μάθουν;
- Στόχοι δεξιοτήτων: π.χ Πώς θα διαμορφώσω θετικό μαθησιακό κλίμα;
- Στόχοι στάσεων/συμπεριφοράς: π.χ Πώς θα υιοθετήσουν θετική στάση απέναντι στη Βιολογία;

Στόχοι

Η κατευθυντήρια γραμμή για τη διαμόρφωση των στόχων είναι η εξής: **να είστε ακριβείς. Η μάθηση θα βελτιωθεί επειδή οι μαθητές θα ξέρουν ακριβώς τι περιμένετε από αυτούς.**

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να βεβαιώνονται ότι η διδασκαλία τους και η αξιολόγηση δεν εστιάζει σε έναν τύπο στόχων

Ένας διδακτικός στόχος δηλώνει τι αναμένεται να επιτύχει ο μαθητής και κατευθύνει τη δημιουργία δραστηριοτήτων

Απαιτεί μια εμφανή αλλαγή στη συμπεριφορά του μαθητή γιατί η μάθηση έχει συντελεστεί μόνο όταν παρατηρήσουμε μια αλλαγή στη συμπεριφορά

Στόχοι

S: Specific: Συγκεκριμένοι

M: Mesuarable: Μετρήσιμοι

A: Attainable: Επιτεύξιμοι

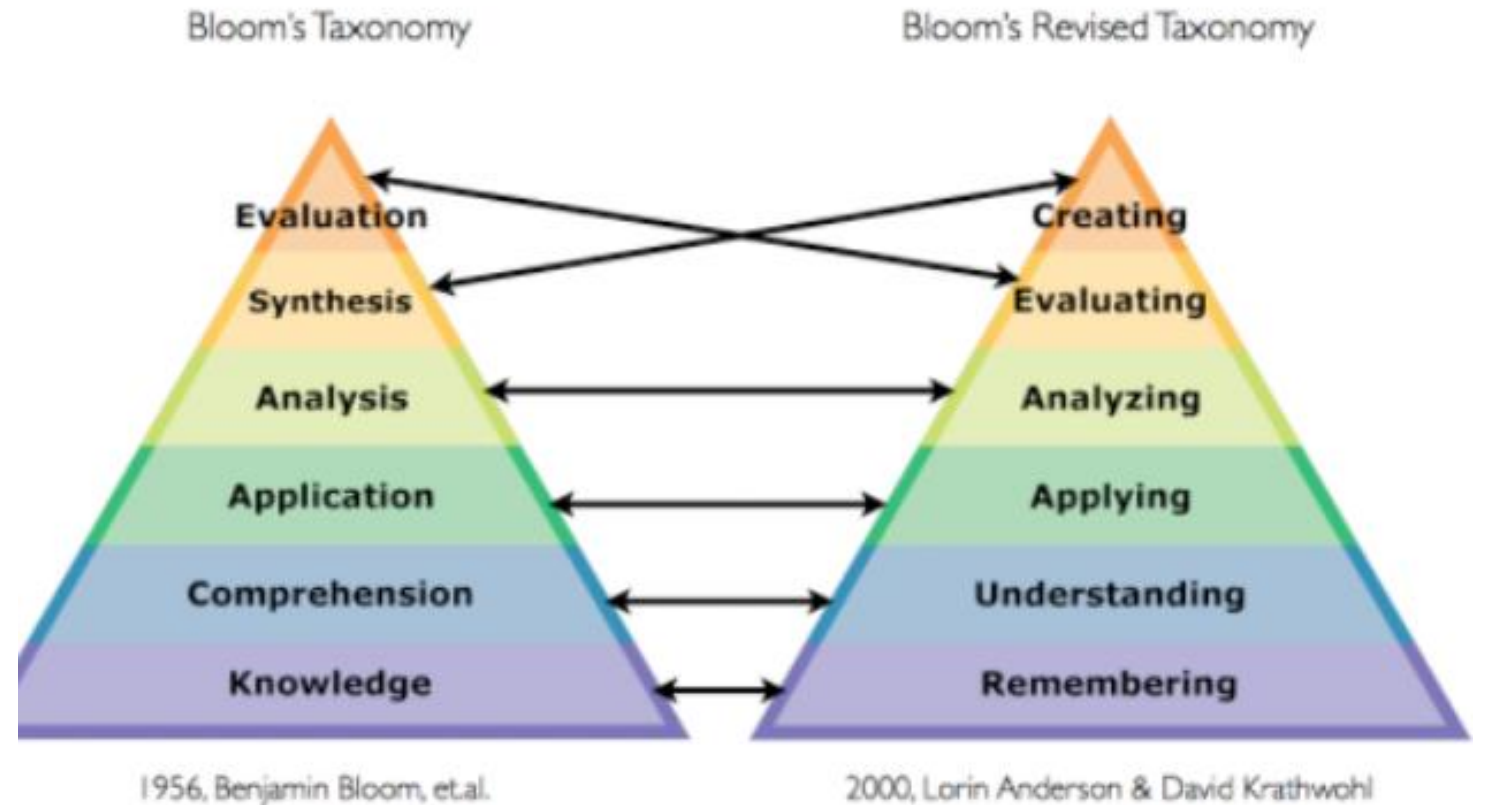
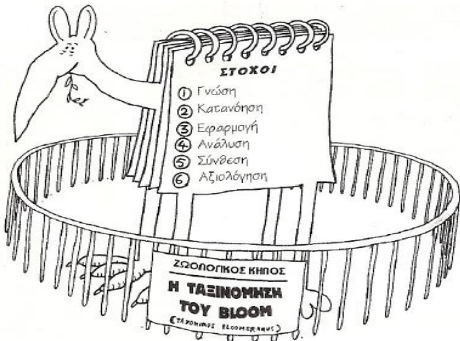
R: Relevant: Σχετικοί

T: Time bound: Χρονικά προσδιορισμένοι

Τι θέλω οι μαθητές μου στο τέλος της διδασκαλίας να ξέρουν, να πράττουν και να αισθάνονται ως αποτέλεσμα της διδασκαλίας;

Ταξινόμια εκπαιδευτικών στόχων κατά Bloom σε επίπεδο γνώσεων

- Οι Anderson και Krathwohl, (2000) έκαναν αλλαγές στο μοντέλο. Χρησιμοποίησαν ρήματα αντί ουσιαστικών (δείχνουν ενέργεια), και στην κορυφή της πυραμίδας εγκαταστάθηκε το ρήμα **δημιουργώ** (που αντικατέστησε τη σύνθεση).

Μαθησιακά αποτελέσματα - Γνώσεις

- Τι πρέπει **να έχουν μάθει** οι μαθητές στο τέλος του μαθήματος
- Ρήματα για διατύπωση γνωστικών στόχων:

Αναγνωρίζουν	Ονομάζουν	Επεξεργάζονται
Απαριθμούν	Απομνημονεύουν	Αναλύουν
Περιγράφουν	Προσδιορίζουν	Κατηγοριοποιούν
Ορίζουν	Συγκρατούν	ταξινομούν

Μαθησιακά αποτελέσματα - Δεξιότητες

- Δεξιότητες: **Τι μπορούν να κάνουν** οι μαθητές στο τέλος του μαθήματος

Ρήματα διατύπωσης στόχων δεξιοτήτων

Σχεδιάζουν	Επιλέγουν	Δοκιμάζουν
Αναπτύσσουν	Διαμορφώνουν	Ελέγχουν
Παρουσιάζουν	Διασταυρώνουν	Βελτιώνουν
Συναρμολογούν	Δοκιμάζουν	Σχεδιάζουν

Μαθησιακά αποτελέσματα - Στάσεις

- Στάσεις: Σε τι άλλαξε η συμπεριφορά και ο τρόπος σκέψης των μαθητών

Ρήματα διατύπωσης στόχων για στάσεις

Προσαρμόζονται	Απομυθοποιούν	Πραγματοποιούν
Είναι ανοικτοί σε διορθωτικές κινήσεις	Εντάσσονται	Επικοινωνούν
Εφαρμόζουν	Κινητοποιούνται	Δουλεύουν ομαδικά
Συνεργάζονται	υιοθετούν	

Δραστηριότητα

Αξιοποιώντας τις προηγούμενες διαφάνειες προσπαθήστε να διατυπώσετε τους στόχους σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων/συμπεριφορών για την ενότητα «2.4 Η πρόσληψη ουσιών και η πέψη στον άνθρωπο» από το βιβλίο της Α΄ Γυμνασίου.

Προσοχή! Οι στόχοι καλό είναι να είναι λίγοι για να μπορέσουν να επιτευχθούν σε 1 διδακτική ώρα.

Δεν είναι πάντα εφικτό να θέτουμε στόχους και στα 3 επίπεδα

Περιεχόμενο μαθήματος

Οι γενικές κατευθύνσεις του μαθήματος αναφέρονται στο **Πρόγραμμα Σπουδών**

Το ακριβές περιεχόμενο περιλαμβάνεται στα **σχολικά βιβλία**, στον **Οδηγό για τον εκπαιδευτικό** και σε κάποια μαθήματα σε ειδικά βοηθήματα για εργαστηριακές ασκήσεις ή/και πειράματα

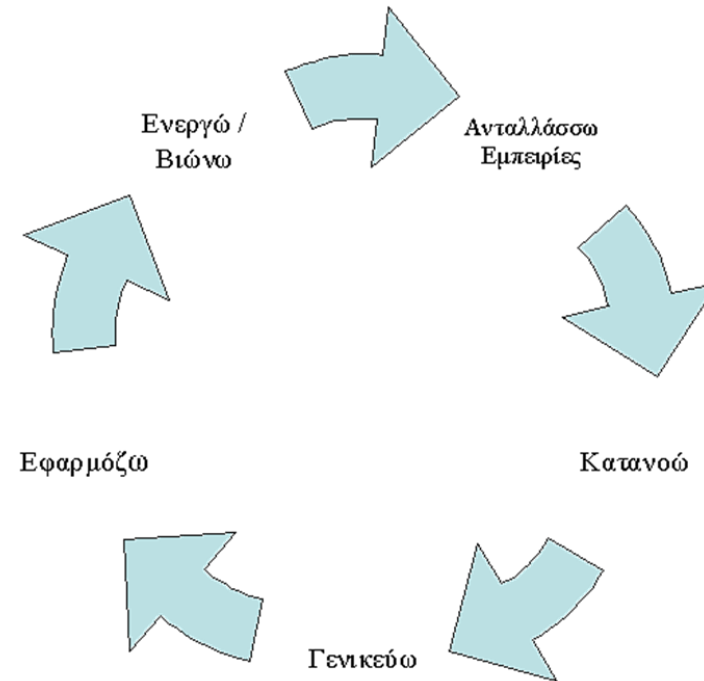
Διδακτικά μέσα

Το σύνολο των συσκευών και αντικειμένων που υποβοηθούν τη λειτουργία των εκπαιδευτικών τεχνικών

- Πίνακας
- Διαδραστικός πίνακας
- Χαρτοπίνακας
- Πίνακας ανακοινώσεων
- Έντυπο υλικό
- Ηλεκτρονικός υπολογιστής
- Βιντεοπροβολέας
- Εργαστήριο με όργανα και υλικό που επιτρέπει τη διεξαγωγή πειραμάτων

Μοντέλο διδασκαλίας

- **Δασκαλοκεντρικό μοντέλο:**
η αυθεντία του δασκάλου
- **Μαθητοκεντρικό μοντέλο:**
διδάσκει μαθητές παρά μαθήματα

Χαρακτηριστικά
σύγχρονης
προσέγγισης της
διδασκαλίας

Ενεργητική συμμετοχή των μαθητών

Αξιοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης και εμπειρίας μαθητών

Κατασκευή νοήματος για τους μαθητές

Προσωπική παιδαγωγική θεώρηση και διδακτικό στυλ εκπαιδευτικού

Χαρακτηριστικά
σύγχρονης
προσέγγισης
διδασκαλίας της

Κανόνας άμεσης διδασκαλίας (Callahan, Clark & Keloough, 1992)

Πείτε στους μαθητές για τι θα τους μιλήσετε. Πείτε τους. Και μετά..Θυμίστε τους τι τους είχατε πει

Στόχοι – Περιεχόμενο - Μέσα

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας και τη συμμετοχή σας!

Ειρήνη Τζοβλά